

SOŠKI TEODNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto II. Štev. 34

Celoletna naročnina	175 Lir
Polletna	90 "
Posamezna številka	4 "
Za Jugoslavijo	2 Din

Gorica, sobota 24. avgusta 1946

Laž v službi imperializma

Okožni odbor za Goriško v imenu nad 50.000 vpisanih članov najodločnejše protestira proti potvorbam dejstev, ki jih navaja De Gasperi v svojem memorandumu Mirovni konferenci.

Gosp. De Gasperi govori poleg ostalega tudi o predlogu Francoske črte, ki naj bi odrezala gotovo del slovenskega ozemlja, in pustila nad 50.000 Slovencev Italiji ter s tem nečloveškemu zatiranju in zasužnjevanju kot smo vajeni iz preteklosti. Gosp. De Gasperi se niti s to črto ne zadovoljuje, pač pa bi rad imel črto, ki naj bi šla severno od Gorice in bi tako prepuščalo staroslovenski gospodarski in kulturni center vse dežele v izkoriščanje in zatiranje Italiji. Še več, govori celo o Soški dolini, ki naj bi prav tako prišla pod Italijo. To utemeljuje s tem, da živi na tem področju mešano prebivalstvo in da gravitira gospodarsko na Videmsko provinco. Po vseh znakih sodeč, gosp. De Gasperi ni študiral ne zemljepisja, niti narodopisja, kajti laži in potvorbe so tako velike, da si težko predstavljamo, da bi državnik izustil tako nesramno trditev, kot je napisana v memorandumu.

Vsemu svetu je znano, da je meja med Slovenci in Italijani na zapadu tako čista, kot malo katera narodna meja na svetu. Ne samo, da v vsej Soški dolini ampak tudi v vseh Brdih ni enega samega Italijana, ki bi bil tamkaj naseljen pred 1918. letom. V kolikor to je tja pa sem kaka družina, so to Italijani, ki so proti De Gasperijevemu režimu in proti Italiji. Naj pove gosp. De Gasperi, kje so tiste vasi, kjer prebiva mešano prebivalstvo. Ni treba, da s praznimi frazami in lažmi skuša slepiti svetovno javnost in potvarjati dejstva. Govori nadalje, da bi ostalo pod Italijo okrog 10.000 Slovencev. Izgleda, da gosp. De Gasperiju ne zadostuje lekcija za lekcijo, ki jih prejema. On stoji na stališču, da je treba tako dolgo lagati, da postane laž resnica; tega pa ni mogoče danes, ko so tu ljudje, ki mu lahko povedo resnico in očitajo laž. V sami goriški občini je večina Slovencev. Že po številu iz leta 1910. je bivalo tu 24.311 Slovencev in 17.506 Italijanov. In celo to štetje ni bilo nam naklonjeno, kaj pa šele štetje iz leta 1921! Da ne govorimo potem o čisto slovenskih vaseh, kot so: Sovodnje, Gabrje, Vrh, Doberdob, Števerjan, Vipolže, Cerovo, Oslavje, Pevna itd., kjer zaman iščejo italijanskega prebivalstva, da ne govorimo o Slovencih v Slovenski Benečiji, kjer jih je po ljudskem številu iz leta 1921. približno 33.000.

Pa ne samo v slovenskih vaseh. Desettisoči članov SIAU v Furlaniji dokazujejo, da si Furlanija nikakor ne želi Italije, pač pa da stremi k Jugoslaviji, ker je to njeno zaledje in ker mu ta nudi možnosti boljšega življenja.

Taka je resnica in tolikšne so laži najvišjega predstavnika italijanske države, laži, ki ne morejo služiti kot izhodišče za diskusijo, niti niso uvod v pametno in trezno razglabljanje o dejanskem položaju, zato da se doseže sporazum na Mirovni konferenci. Gosp. De Gasperi, kot vsi predstavniki na Mirovni konferenci morajo vedeti, da se je naše ljudstvo borilo na strani zaveznikov za uničenje fašizma in za nacionalno osvoboditev. Te žrtve pa

segajo daleč čez Francosko linijo tja do Režije in Čedadu. Merilo pri določanju razporeditve tukajšnjega prebivalstva naj bodo žr-

tve in borba, ki jo je naše ljudstvo vodilo proti italijanskemu imperializmu - ne pa prazne fraze predstavnika tiste Italije, ki je naše ljudstvo zatiralo in proti kateri se je naše ljudstvo ves čas borilo. Napadalec in zatiralec

mora biti kaznovan brez usmiljenja in tisti, ki se je za svobodo boril za skupno zavezniško stvar, naj dobi priznanje in svoje pravice. Za to pravico se je naše ljudstvo borilo in ne bo odnehalo dokler ne bo izbojevano.

MARŠAL TITO V SLOVENIJI MED JESENIŠKIM DELAVSTVOM

V Jesenicah, na Gorenjskem, je imel maršal Tito ta teden govor, ki ga je naslovil vsemu de-

lovnemu ljudstvu velikega industrijskega centra. Množica ga je prisrčno pozdravljala. Manifesti-

rala je za bratstvo in enotnost naših narodov ter za priključitev Trsta in Julijske krajine k FLR.J.

IZ GOVORA MARŠALA TITA

Maršal Tito je govoril tudi o miru, prav za prav o borbi za mir. Takoj je dostavil, da tu ne moremo sami mi mnogo opraviti. V tej dobi, ko bi morali ustvariti mir, ko sedijo za zeleno mizo in razpravljajo o miru, smo prišli do prepričanja - tako je naša

ljeval maršal Tito - ki nas je globoko pretreslo. Spoznali smo, da nekatere države, ki so šle v osvobodilni vojni skupno z nami, nočejo osvobodilnega miru, marveč imperialistični mir (klici: Dol z reakcijo!). S tem se ne moremo sprijazniti. Vodili smo osvobodil-

no vojno ter smo si želeli osvobodilnega miru. To pa pomeni, da bodo naši bratje, ki trpe pod tujcem, združeni z nami v domovini (klicanje: »Živela Julijska krajina! Vse damo - Trsta ne damo! Tito, Primorska te kliče!«).

Osvobodilna vojna je bila težka

Tovariši, tovarišice! Osvobodilna vojna je bila težka. Terjala je milijonske žrtve. Med državami, ki so dale največ žrtev, so bile Sovjetska zveza, Jugoslavija, Poljska in druge. In tem državam se danes ne priznavajo nobene žrtve - ne njihove ogromne žrtve in ne njihove ogromne zasluge, ko so nosile glavno breme v tej vojni.

Težko bo doseči pravičen mir, toda mi se bomo še naprej borili, da ga bomo dosegli. Naše ljudstvo je svobodoljubno in miroljubno. Naj nam nihče ne reče, da želimo novo vojno - nove

provokacije. Majhna država, kot je bila Jugoslavija - s 16 milijoni prebivalcev - je žrtvovala v tej vojni 1.700.000 svojih sinov in hčera. Kaj to pomeni? To pomeni: več kot vsakega desetega državljan. Danes tej majhni Jugoslaviji nihče ne more reči, da želi vojno po tako strašnih izkušnjah, po onih ogromnih krvavih žrtvah in požarih, po brezmejnih izgubah in trpljenju. Naše ljudstvo noče ničesar drugega kot mir, da bi se moglo v miru mirno razvijati.

Medtem pa nas hočejo nekatere imperialistične velike sile ob-

tožiti, da nočemo miru, prav tako kot hočejo obdolžiti Sovjetsko zvezo, da noče miru - tisto Sovjetsko zvezo, ki je dala milijone in milijone svojih najboljših sinov in brezmejnega materialne žrtve. Kaj to pomeni? To pomeni, da hočejo oni krivdo za neuspeh zvreči na nas, na tiste, ki najbolj težijo za mirom.

Da mir hočemo mir, toda pravičen mir, ne pa - mir za vsako ceno, kakor to želijo oni, ki bi hoteli doseči svoje imperialistične cilje na račun narodov, ki so žrtvovali za občo stvar vse, kar so mogli.

Pripovedke o skrbi za neodvisnost malih narodov

Nekateri krogi v zavezniških državah so polni pripovedk o skrbi za neodvisnost malih narodov - za nekršnje suverenosti. A kaj oni v resnici delajo? Ne spoštujejo teh načel niti tedaj, ko gre za zavezniško državo, kakor je to na primer Jugoslavija.

Navedel vam bom samo najznačilnejše primere. Gotovo se spominjate, da sem v skupščini iznesel značilne primere kršenja naše suverenosti, naše državne

neodvisnosti. Spominjam vas tega, ker hočem dokazati, kdo želi mir, in komu ni do miru - ker hočem dokazati, kdo provocira in kdo nam želi odreči naše pravice. Ob tej priliki sem opozoril na vsakodnevna sistematična kršenja naših meja in našega ozemlja, preko katerega ne preletuje posamezna letala, marveč desetine letal. Kršitve naših meja in našega ozemlja pa tudi po tem

niso prenehale. Vi veste, da je tudi po tem skoro vsak dan, pa naj je bilo lepo ali oblačno, a oblakov, kot veste, je v letošnjem letu bilo nad Jugoslavijo - na žalost - zelo malo, prišlo do nadaljnjih kršitev naših meja in našega ozemlja. Vi veste, da so skoro vsak dan naše ozemlje preletala ne samo civilna, marveč tudi vojaška letala - ne samo posamezna, marveč cele eskadrile (Tako je, tako je!).

Sam sem bil priča, kako se je to dogodilo

Spominjate se in veste, da sem kot namestnik ministra za zunanje zadeve v zadnjih dneh poslal nočo, v kateri so poudarjeni ponovni primeri kršitve naših meja. Ali mislite, da so po vsem tem storili kaj, da se to prepreči? Ne. Ničesar niso storili. Rekli so nam, da jim mora-

mo dati številko letala. Ali lahko vidite v višini dveh ali tritisoč metrov številko letala? Ne, vidite, to je razumljivo. Toda če se primeri kaj takega, kot se je bilo dogodilo z onim letalom, ki je bilo prisiljeno pristati, potem se najde na stotine izgovorov in se trdi, da je možno, da se je iz-

gubilo v oblakih, čeprav je bilo popolnoma jasno. Potem gredo še dalje, pa sramotijo in klevetajo našo vojsko. Izmišljajo si, da letalu ni bil dan znak za pristonek, da je bil na letalo odprt ogenj, ko je pristalo itd. Vse to ni res, ker sem bil sam priča, kako se je to dogodilo.

Mi nočemo dati niti pedi naše zemlje, ki nam po pravici pripada

Mi hočemo novi mir. Mi hočemo mir, dostojen onih, ki so največ žrtvovali v tej vojni (dolgotrajno odobravanje). Mi nočemo

miru za vsako ceno, ker smo ga preveč drago plačali. Mi ne plačamo več niti pare za ta mir, mi nočemo dati niti pedi naše zem-

lje, ki nam po pravici pripada - mi svojega ne damo, toda želimo mir, želimo najboljše odnose z vsemi državami.

Fronta demokracije in miru in fronta reakcije ter vojnih provokatorjev

Tovariši in tovarišice, ko danes govorim o državah, ki so bile z nami povezane v tej vojni, danes pa zavzemajo proti nam nekako čudno stališče, ne mislim na te države v celoti. Mislim samo na neko skupino ljudi, ki vsiljujejo svojo voljo narodom teh držav, o katerih nihče ne more reči, da niso demokratično nastrojene. Narodi teh dežel so demokratično nastrojeni in želijo mir prav tako kakor tudi mi; toda reakcija teh držav hoče napačno pri-

kazati dejansko stanje v svetu - hočejo jih nastrojiti proti narodom, ki težijo za pravico in mirom.

Danes ni več dveh front, zapadne in vzhodne, vzhodnih in zapadnih držav. Ne. Danes se postavlja vprašanje demokracije, vprašanje resnične demokracije ali pa reakcije. Reakcija je v vseh zapadnih državah prav tako kot je tudi pri nas. Demokratični elementi so i v Ameriki i v Angliji i v vsaki drugi državi. Zato mo-

ramo biti mi danes budni, kot morajo biti budni tudi narodi vseh drugih držav, ki mislijo človečansko, ki mislijo demokratično in ki se žele izogniti novim vojnim avanturam raznih reakcionarnih imperialističnih klik.

Danes sta ti dve fronti: fronta demokracije in miru in fronta reakcije ter vojnih provokatorjev, nikakor pa ne dve fronti - zapad in vzhod! (vzklikanje proti reakciji in vojnim hujskačem).

Zahvala Kardelju in delegaciji JK

za njuno delo v Parizu

Izvršni odbor SIAU za Trst po obširnem razpravljanju političnega položaja Trsta posebno v zvezi z razgovori, ki sedaj potekajo v Parizu o primorskem vprašanju na splošno in še posebej tržaškega vprašanja, popolnoma

odobrava

resolucijo, ki jo je izglasoval izvršni odbor SIAU za Julijsko krajino glede razgovorov v Parizu.

Zahvaljuje se

delegaciji za Julijsko krajino za njeno uspešno delovanje s pojasnjevanjem tržaškega vprašanja svetovnim demokratičnim silam in za njej uspešen doprinos za mobilizacijo teh demokratičnih sil v korist rešitve, ki ustreza interesom in volji demokratičnih množic.

Izreka priznanje

za preudarno in odločno delo ministrov Molotova in Kardelja v obrambo interesov tukajšnjega prebivalstva.

Opozarja

številne delegacije na mirovni konferenci na nesmiselnost pogodbe, ki prisoja Italiji Tržič in Gorico. Tržič namreč tvori s Trstom nerazdeljivo gospodarsko enoto, Gorica pa kot kulturno in gospodarsko središče Slovencev iz Brd, Vipave in vseh severnih krajev, pripada naravno Jugoslaviji.

Zahteva

v nasprotju z zvijačnim predlogom italijanskega ministra De Gasperija po odložitvi tega vprašanja, da pride brez odlašanja do odločitve o usodi Trsta tako, kot si to želi antifašistično demokratično prebivalstvo, ki se je junaško borilo ob strani zavezniških narodov za uničenje nacifašizma, že na sedanjem zasedanju mirovne konferencie. To neobhodno terja težko gospodarsko stanje mesta in napet politični položaj, ki ga povzroča bodisi predzrnt reakcionarne in brezobzirne manjšine, bodisi večkrat dokazana in obsojena pristranost tukajšnje Zavezniške vojaške uprave.

Proces v Ljubljani

proti skupini narodnih izdajalcev in vojnih zločincev z Leonom Rupnikom na čelu

Sredi tega tedna se je pričela v Ljubljani razprava proti izdajalcu slovenskega naroda Levu Rupniku in 5 drugim vojnim zločincem, Roesenerju Ervinu, dr. Rožmanu Gregoriju, dr. Kreku Mili, Vizjaku Milku in dr. Hacinu Lovru. Izvršili so sledeča kazniva dejanja: obtoženi Rupnik, Rožman, Krek in Hacin - kazniva dejanja izdaje ljudstva in države; skupaj z obtoženim Roesenerjem pa tudi kazniva dejanja vojnih zločincev.

Dr. Gregorij Rožman, bivši ljubljanski škof, je sedaj na begu. Dr. Miha Krek, advokat in bivši minister, je sedaj v inozemstvu. Ostali štirje so sedaj na procesu v Ljubljani kot obtoženci.

RESOLUCIJA OKROŽNEGA NARODNO OSVOBODILNEGA ODBORA ZA GORIŠKO

Gorico - Jugoslaviji!

Predsedstvu mirovne konference

PARIZ

Okrožni narodno osvobodilni odbor za Goriško, ki zastopa najbolj razsežen del po zaveznikih v Julijski krajini zasedenega ozemlja cone A in ki se razsteza severo-zapadno od Trsta mimo Gorice do Predila, je sklenil, da ponovno predoči predsedstvu mi-

rovne konference svoje stališče napram vprašanju zapadno-jugoslovanske meje, oz. bodočega jugoslovansko-italijanskega mejaštva.

Naše ljudstvo je zbrano v naši narodni osvobodilni organizaciji na demokratičen način in

nadaljuje v borbi započeto delo sedaj na politični ravni, dokler ne bo ustrezno njegovim upravičnim težnjam, za katere je toliko krvavelo.

Te naše težnje, podprte s potoki krvi in s kupi požganih vasi in krajev, so enostavne:

Goriška, Kanalska dolina, Slovenska Benečija in Rezija - k Jugoslaviji!

Zahteva, da bi vse ozemlje, ki je slovensko in samo to ozemlje prišlo v sklop naše narodne, Jugoslovanske države. Ravno tu na Goriškem pa je narodnostna meja že tisoč let točno začrtana in se ni premaknila niti za ped zemlje. Meja je orisana po naravi sami: do kamor sega Furlanska ravnina, živi italijansko ljudstvo, kjer se pa vzdiguje v gričevje in rastejo iz tal gore, je zemlja, ki jo v znoju svojega obraza obdeluje slovenski ratar. Ta narod-

nostna meja Vam je dobro znana. Obsega brez krmanskega in gradiščanskega okraja vse goriško okrožje (Gorizia area) do Predila.

Ali vedite, da žive naši bratje, iste narodnosti in krvi tudi na stran zapadne Morganove črte, t. j. v Slovenski Benečiji, v Reziji in v Kanalski dolini, ki so jo naši pradedje obljudili in tamkaj prebivali že tisoč let. Slovenska Benečija se razteza severno od Čedadina in Tarčenta v globokih gorskih dolinah in po pobočjih; Rezija pod Kaninom sega od Bovca in Soške doline do Bele, Kanalska dolina pa leži severno od Predila pod Montažem, pristno slovensko goro.

Ali sploh smemo zahtevati zemljo, ki je naša, ki je obljudena po Slovencih? Ali se Vam ne zdi pravično, da dobimo to, kar je naše, zlasti če še dodamo na tehtnico, da smo se borili ob boku zaveznikov za iste ideale svobode in neodvisnosti in za srečnejšo prihodnost.

ostane severni brez vsake poti do severnega dela Gorice same, v kolikor je nam prisojena, in bi morali kmetje voziti svoje pridelke po gorskih stezah in kolo-vozih preko Plav dalje v Solkan in v lastno Gorico — se razume s potnim listom. In vsa gornja Soška kotlina okrog Bovca bi z odvzemom Rablja in tamošnjega rudnika ostala brez svojega naravnega gospodarskega zasluzka, brez vsakdanjega kruha, kajti iz te kotline je hodilo in hodi okrog petsto delavcev dnevno po predoru skozi Predil v Rudnik in Rabelj na delo. Že ta predor dokazuje, da je le avtohtono delavstvo ustvarilo ta rudnik in da ga z znojem črpa v korist splošnosti.

Krivica francoske črte

Pred Vami leži francoska črta: Kakšna krivica v vidu gornjih dejstev! Na Goriškem nam jemlje dostop do morja pri Devinu in Tržiču, kjer sega naš življenjski do samega morja. V Gorici sami, tem gospodarskem narodnostnem in kulturnem središču goriških Slovencev, od morja do Predila, pa do Idrije in vse Soške in Vipavske doline ter spod Krasa, pa ta črta prepušča Italiji ogromno večino mesta radi neznatne manjšine. Deželo, skoro vso daje nam, nasprotniku pa glavno mesto te dežele, v katerem tudi po avstrijski statistiki iz l. 1910. razpolaga samo z 17.000 ljudi svoje narodnosti proti 24.000 Slovencev! Mesto leži na slovenski zemlji, je okrog in okrog obdano od tega prebivalstva, vsa toponomastika govori o slovenskem značaju in preteklosti (od imena samega, do imen njegovih okrajev, kakor Travnik-Trg v sami sredini mesta, Pristava, Studenec, Brajda, to so sama slovenska imena v mestu samem, njegovih okrajev — mesto je nastalo kot gospodarsko središče

naše dežele, pa se nam vseeno jemlje. Deželo daje francoska črta nam, nasprotniku pa glavno mesto brez dežele! Nam vse škofijsko področje, nasprotniku pa škofijsko poslopje in semenišča. Nam vse ceste, ki se križajo v Gorici, vse komunikacije, ki sekajo in vežejo goriške doline (Soško in Vipavsko) med sabo, Italiji pa vse osrednje cestne urade, brez cest. Nam potrošnike in dobavitelje, nasprotnik pa dobi skladišča in vso trgovino, osredotočeno v tem mestu, ki bo morala zapreti svoja vrata. Mi dobimo Goriško malone v celoti, nasprotniku pa ostanejo vse bolnice, vsi administrativni uradi, vsa poslopja, vsa višja učilišča, gimnazije, realke, učiteljska in vsa taka poslopja, mi pa ostanejo s svojo mladino brez teh institucij in poslopij, čeprav je mesto slovensko in prebivajo v njem kot večina ob boku, male, priseljene italijanske manjšine.

In francoska črta reže Brda, to tisočletno slovensko ozemlje, v dva dela, severnega daje nam, južnega pa Italiji, to pa tako, da

ostane severni brez vsake poti do severnega dela Gorice same, v kolikor je nam prisojena, in bi morali kmetje voziti svoje pridelke po gorskih stezah in kolo-vozih preko Plav dalje v Solkan in v lastno Gorico — se razume s potnim listom. In vsa gornja Soška kotlina okrog Bovca bi z odvzemom Rablja in tamošnjega rudnika ostala brez svojega naravnega gospodarskega zasluzka, brez vsakdanjega kruha, kajti iz te kotline je hodilo in hodi okrog petsto delavcev dnevno po predoru skozi Predil v Rudnik in Rabelj na delo. Že ta predor dokazuje, da je le avtohtono delavstvo ustvarilo ta rudnik in da ga z znojem črpa v korist splošnosti.

Kratek pregled na narodnostno pobarvano zemljepisno karto goriške dežele in samega goriškega mesta kaže sam zase, kakšna krivica se nam godi s francoskim načrtom. Takoj vidimo, kako tuja roka sega v slovensko ozemlje in mu trga ven iz njegove dežele njegovo glavno mesto.

Fašistična strahovlada zadnjih 25 let je pokazala, da je življenje drugje kakor v Jugoslaviji - nemogoče

Izvršni Narodno osvobodilni odbor za Goriško govori v imenu vsa slovenskega prebivalstva z Gorico vred, če protestira proti tej francoski črti in zahteva, da se vsa slovenska zemlja na Goriškem, Slovenskem Benečanskem, Reziji in v Kanalski dolini priključi k Jugoslaviji. Izvršni odbor govori v imenu 9 okrajnih in 170 krajevnih narodno osvobodilnih odborov, posejanih po vsej naši goriški deželi in v samem mestu Gorici, ko zahteva, da se narodnostnemu načelu ugodi v celoti in ne prepušča Italiji nobena slovenska manjšina več. Fašistična strahovlada zadnjih 25 let je pokazala, da je življenje drugje kakor v Jugoslaviji — nemogoče.

Mi si želimo izpolnitve našega narodnostnega programa tudi iz skrbi za bodočnost, radi svoje ljubezni do trajnega miru. Ni je trdnjeje meje med dvema sosedoma, kakor je meja pravičnosti,

črta, ki je potegnjena po načelu poštenosti in stvarnosti. Nama zapadna meja, potegnjena po seliščih, kjer prebivajo Slovenci, ne jemlje Italiji ničesar, kar je njenega, daje nam samo to, kar je naše. In taka meja bo lahko solidna baza trajnega miru in medsebojnega spoštovanja med Italijo in Jugoslavijo.

Mirovna konferenca ima nalogu ustvarjati take osnove trajnega miru. Zakaj torej ne dodeliti Jugoslaviji, kar je njenega. Ali naj na mirovni konferenci prevladajo spletke? In ali naj se tam polagajo klice bodočih, novih sporov, novih vojn in novih spopadov? Tega in take bodočnosti si ne želimo. Po tolikih žrtvah, po tolikem trpljenju je naša edina želja: Dajte nam trajen mir, toda pošten mir. Le pošten, pravično utemeljen mir, to je državna meja, ki odrešuje prav vse naše brate stoletnega suženjstva, je tisto, kar jamči trajen

mir, kar ga omogoča in mu daje neizpodbiten fondament.

Zato vas v imenu miru, v imenu poštenosti in pravičnosti rotimo, da sklepate o bodočem miru res na načelu narodnosti, da nam daste kar je naše, da izpolnite vse naše zahteve. To smo v polni meri tudi zaslužili. To ljudstvo, ki želi v Jugoslavijo, ni poznalo in ne pozna v svojih vrstah nepismenosti, analfabetizma. Iz te okolnosti lahko sklepate, kako visoka je njegova narodnostna in kulturna zavest, kako zrela njegova politična preizkušnost in orientacija. To ljudstvo ne bi dalo miru, dokler ne bi bilo v celoti odrešeno. Zato pazljivo motrite njegove težnje in ugodite njegovim poštenim zahtevam!

Ker so vse te stvari tako osnovno čiste in enostavne, si kar ne moremo misliti, da bi Pariška mirovna konferenca hotela drugače urediti mejo med Jugoslavijo in Italijo, kakor po gori začrtani poti.

Tudi tržiško, gradiščansko in krmansko prebivalstvo

In še ene okolnosti ne pozabite: Tržiško prebivalstvo, kakor tudi po večini kolonsko prebivalstvo Gradiščanskega in Krmanskega okraja si želi v Jugoslavijo

je, da bo mirovna konferenca v Parizu storila take sklepe, ki bodo v skladu z mednarodno priznanimi načeli pravičnosti in narodnosti. Pričakuje pa tudi, da

bo znalo predsedstvo opozoriti gospode delegate na daljnosežnost vseh sklepov in kako pogubonosne za bodoči mir bi bile dolžbe o meji med Jugoslavijo in Italijo, ki ne bi upoštevale narodnostno začrtane meje med italijanskim in jugoslovanskim narodom, to je med Italijani in Slovenci na Goriškem, Slovenski Benečiji in v Kanalski dolini.

Naposled prosimo predsedstvo mirovne konference, naj pospeši mirovno pogodbo z Italijo in podvija delo posameznih odborov tako, da bo situacija v coni A zlasti pa v Gorici čimprej jasna. Opozoriti Vas moramo na dogodke zadnjega časa v našem mestu, kjer so se znova pojavile fašistične tolpe Mussolinijevoga vzora, ki po vzgledu zadnjih 25 let napadajo vse kar je slovenskega. Pretepi naših ljudi so na dnevnem redu. Proti njihovim stanovanjem mečejo fašisti bom-

be, razbijajo slovenske trgovine, opustošajo demokratične ustanove, zahrbtno morijo antifašiste itd. Vse to neznosno ozračje je treba presekat s pravično rešitvijo mirovne konference. Zato Vas vnovič prosimo, da sklepe konference pospešite in našim zahtevam ugodite v polni meri, ker so pravične, stvarne in se opirajo na voljo in narodnost prizadetega prebivalstva.

Trdno upamo, da bo mirovna konferenca odstranila med Italijo in Jugoslavijo vsako možno bodočo spodtiko, vsak zarodek, ki bi privedel do kakih nepotrebnih tragičnih zapletov v bodočnosti.

Za Okrožni narodno osvobodilni odbor za Goriško:

Predsednik:
Štrukelj Jožef.

Tajnik:
Vižintin Bogomil.

RASIZEM IN PRAVICA V AMERIKI

Književnik Ilya Ehrenburg je objavil v »Izvestijah« drugo serijo »Črtic s potovanja po Ameriki«.

»Izgleda — piše Ilya Ehrenburg — da bi morala vladati v tej deželi, ki je naseljena z različnimi plemeni in združena z mladim patriotizmom, nacionalna enakost. Toda Amerika, ki ni poznala feudalizma, je vzpostavila drugo hierarhijo — rasno. V vojni proti hitlerizmu je Amerika odigrala vidno vlogo. Toda, tu je rasizem z zakonom dovoljen. Antisemitizem je v Ameriki tako vsakdanji pojav, da ga mnogi celo ne opažajo. Mnogim izgleda popolnoma naravno, da ta ali ona ustanova zaposluje samo »arijce« ali da v neke hotele ne puste židov. Na zahodni obali so Kitajci pariji. Obstojajo krogi, društva in organizacije, ki ne sprejemajo Italijanov, ker jih smatrajo za nižje ljudi. Posebno tragična je usoda črncev. V ZDA jih je 12 milijonov in je mogoče reči, da vsak deseti Američan nima človeških pravic.

Da bi se razumel položaj črncev v Ameriki, je nujno potrebno videti jug ZDA. Po newyorških nebotičnikih sem videl stric Tomovo kočjo in moram reči, da se je ta kočja malo spremenila. V vseh južnih državah obstoja zakon o »rasni razliki«. Črnecem ni prepovedano, da se vozijo po železnicah, toda morajo potovati v posebnih, vedno prenapoljenih vagonih. Za črnce so v tramvajih posebna ločena mesta — zadaj. Črnci nimajo pravice, da se udeležujejo zborovanj belih ljudi, ne smejo stopiti v cerkev, kjer molijo beli ljudje, in razumljivo je, da ne smejo niti sanjati o gledališčih in kinematografih za bele ljudi.

V ustavi ZDA — piše Ehrenburg — je rečeno, da imajo volilno pravico vsi državljani in državljanke. Toda črnci v južnih državah nimajo volilne pravice. V državi Alabama je 3 milijone prebivalcev, od katerih je 1 milijon črncev. Volilno pravico v tej državi ima 496.000 belcev in 4000 črncev. V Birminghamu je 130.000 črncev, ki so dopolnili 21 let, a volilno pravico jih ima vsega 1400. Ko sem bil v državi Mississippi, sem se spomnil, kako so neki ameriški novinarji godrnjali na Jugoslovane, ker je vlada Ljudske fronte odvzela volilno pravico okoli 200.000 belcem, ki so podpirale nemškega okupatorja. Isti ameriški novinarji smatrajo, da je popolnoma naravno, da so milijoni ameriških črncev, med njimi tudi tisti, ki so sodelovali v vojni za svobodo Amerike, brez volilne pravice. Jaz bi postavil svojim ameriškim čitateljem vprašanje, ali je pravičnejše odvzeti volilno pravico ljudem s črno vestjo ali ljudem s črno kožo?

V zadnjih letih si je jug ZDA ustvaril industrijo. Ogromna izdelava v dolini Tennessee, ki je bila osnovana po Rooseveltovemu načrtu, je pocenila električno energijo in pripomogla industrializaciji 7 držav. Toda črnci so tudi tu sužnji. V tovarnah opravljajo najtežja dela. Ne morejo biti niti mehaniki, niti elektromehaniki itd. Nekvalificirani delavec-črnc dobiva na uro 15 centov manj kot nekvalificirani delavec-belec. V Ameriki je mnogo sindikatov, ki jih vodijo avanturisti ali demagogi. Ti ljudje govore belim delavcem, da nesreča ne izvira iz pohlepa belih delodajalcev, temveč zaradi črne kože lačnih »konkurentov«. Lastniki sužnjeva na jugu prepričujejo, da se črnecem ne sme dati pravice, ker črnci »nimajo pravice do kulture«. Na jugu sem sam srečal mnogo izobraženih črncev-znanstvenikov, književnikov, zdravnikov, učiteljev in advokatov. Na jugu, kjer je dosti belih ljudi — v bistvu divjakov (čeprav imajo razne diplome), predstavljajo ti črnci-intelektualci nepriznane svetle pojave.

Na čelu lastnikov sužnjeva — piše dalje Ehrenburg — se nahaja senator Bilbo, demagog rdečega nosu, ki privlači poslušalce z nedostojnimi anekdotami in burnimi pozivi »da se obrzda črnce«. Bilbo je nekoč predložil, da se vsi ameriški črnci izselijo v Ljberijo. Dobro bi izgledali lastniki sužnjeva brez sužnjeva.

Ehrenburg zaključuje, da se nahaja jug pred usodnimi dogodki: Ali bodo lastniki sužnjeva priznali pravice črnecem ali pa bodo črnci pričeli borbo za enakost. Prepričan sem — pravi Ehrenburg — da bo rasizem v Ameriki končno uničen. Toda treba je vedeti, kako velika je ta bolezen in do kolikšne mere se je zakoreninila v mozgu povprečnega Američana. Na jugu nisem srečal niti enega človeka, ki ni okužen z rasizmom. Videl sem rasiste, ki branijo idejo superiornosti ameriške rase nad ostalimi narodi.

Zakaj so potem umirali ameriški vojniki v Normandiji in na Renu? — se vprašuje Ehrenburg in zaključuje: Verujem v veliko bodočnost Amerike in prepričan sem, da se bo ameriški narod kmalu ozdravil od svoje najtežje in najstranotnejše bolezni.

Darujte

za Tiskovni sklad
„Soškega tednika!“

Jugoslavija se bori za pravičnost

»Rude Prave« glasilo Komunistične partije Češkoslovaške piše:

»Vsak pošten in nepristranski demokrat bi moral misliti, da bodo Američani in Britanci, ki so postali znani po svojih pogostih proglaših in pravicah narodov ter spoštovanju demokracije, ne samo priznali napore malih narodov in njihovih uspehov, ki so bili doseženi brez tuje pomoči, temveč tudi to, da jih bodo občudovali. Kaj pa se godi namesto tega? Anglo-Američani izganjajo jugoslovanske osvoboditelje iz njihovega Trsta in velikega dela stoletne domovine z enostavno »demokracično« pretnjo, da bodo proti njim uporabili orožje. Uničujejo se demokratične pridobitve osvobodilne borbe ljudstva iz Julijske krajine, za katere se je izjavila večina italijanskega prebivalstva. Postopano obnavljajo stare fašistične zakone in institucije, na odgovorna mesta se vračajo stari izgnani uradniki, likvidirajo šole in ko ljudstvo zahteva obljubljeni svobode, ga aretirajo italijanski fašisti - škvadristi v uniformah civilne policije.

Trst je postal zbirališče ustašev, Mihajlovičevih četnikov in drugih fašističnih mednarodnih zločincev, ki ropajo UNRRA in pošiljke, katere so določene za

Jugoslavijo. Ali je to dokončno stališče, ali samo primer, kaj pričakuje Trst, če bo uspela njegova internacionalizacija? — Vprašuje člankar in nadaljuje:

Vprašanje Trsta je eno izmed najbolj važnih, o katerih bo reševala današnja pariška konferenca in rešitev tega vprašanja bo preizkusni kamen pravičnosti. Rešitev tržaškega vprašanja bo predvsem preizkusni kamen, na katerem bomo lahko proučili vrednost današnjega miru. Jugoslavija stoji danes skupaj s Sovjetsko zvezo v prvih vrstah borcev za trajen mir, prav tako, kakor je tudi stala za časa vojne v prvih vrstah borcev proti fašizmu.

POKONČATI SO HOTELI VSE SLOVENCE!

Mussolinijev zet Ciano, ki je bil tudi zunanji minister, je pisal dnevnik. Tako najdemo v dnevniku beležko z dne 5. januarja 1942:

Obiskal me je Vidussi (takratni tajnik fašistične stranke - op. ur.). Govorila sva o marsičem. Naposled je Vidussi sprožil važna politična vprašanja in pri tem je prešel na vprašanje Slovencev. Proti njim ima strašne - zlonamerne nakane; vse bi hotel pobiti. Pri tem sem mu pripomnil, da jih je milijon. Nič ne de - mi je zavrnil prav odločno - treba je narediti s Slovenci tako, kakor delajo Askarci v Afriki: vseh pokončati in iztrebiti.

Pismo naše mladine

Mladinci iz udarniškega dela na cesti Ljubljana-Postojna pišejo:

Z mirno vestjo lahko rečemo, da smo se mi danes odzvali klicu porušene domovine in z našo vključitvijo v delovno brigado smo popolnoma v pomoč mladini narodov Jugoslavije pri častnem izvrševanju zadane si naloge na III. Kongresu mladine v Zagrebu.

Še več: mi izpolnjujemo načelo utrjevanja bratstva in enotnosti vseh narodov, ne samo jugoslovanskih, temveč tudi italijanskih demokratičnih množic potom ital. mladine, ki z nami premaguje vse obnovitvene težave. Utrjujemo bratstvo s tem, da z ostalo mladino sodelujemo pri obnovi, gradnji in dviganju kulturnega življenja, kar bo znatno zboljšalo kulturno, politično in ekonomsko stanje v Jugoslaviji.

Zavedamo se današnjih važnih nalog, ki stojijo pred vso mladino, zato nečemo izostati. Vemo, da smo mi mladi steber družbe in kot taki hočemo tudi ostati, ker se zavedamo koliko žetev nas je stalo novo življenje in ne bomo zato odnehali. Borili se bomo naprej. Izraz simpatij lo nove Jugoslavije in odločne volje nadaljevati boj za demokracijo so ravno naše mladinske delovne brigade, ki so sestavljene iz vseh mladincev sveta.

Taka je miselnost nas vseh, taki vem, da ste vi vsi.

Tukaj se mladina fizično, moralno, kulturno in politično utrjuje v korist skupnosti in samemu sebi, živi sploh nov način skupnega bratskega življenja. Življenje je res včasih in za nekatere trdo, zlasti za dobro navajene meščane, a spehi so tako veliki, da človeka zajame ponos ko gleda na premagane ovire.

Kaj je torej bolj ponosnega kakor to, da mladinec jasno in glasno pove, da je bil v delavni brigadi in da je vestno izvršil svoje delo? Kaj je bolj veselja kot novica, da je bila brigada pohvaljena, obdarovana z zastavo, da je bila ta in ta četa pohvaljena pred brigado, ali da je bil ta ali oni mladinec pohvaljen kot najboljši udarnik? Če vsemu temu doložiš, da ima brigada največje

nagrado, ki se jo lahko pričakuješ, odnosno, da imaš srečo prisostvovati odhodu tov. Kardelju na mirovno konferenco, kjer bo dosledno branil naše interese ali pa če imaš veselje pričakovati ali sprejeti v svojo sredo maršala Tita, čutiš tak učinek nad sabo, da rade volje delaš in še naprej ostaneš pri delu, tudi če tvoj mesec konča.

Zato se bomo tudi mi kasneje vrnili iz udarniškega dela.

Povabimo vso mladino, da se odzove klicu obnove in naj pazljivo sledi vsem klicem borbe, da se pripravi za vstop v novo življenje, sad naše Osvobodilne borbe in garancija naše boljše bodočnosti.

Gotovi, da se boste čim uspešneje borili na političnem polju in sledili naši poti, poti, ki pelje do najsigurnejše dosege našega cilja, priključitev Julijske krajine k FLRJ, vam vsem pošiljamo naj borbenejšo pozdrave iz našega delovnega mesta.

Vsi v delovne brigade za čim prejšno obnovo in gradnjo naše domovine. Vsi na pot borbe za priključitev k Titovi Jugoslaviji!

Mladina iz Kanalskega pri III. goriški četi Tržaške brigade.

Pozdrav delovni mladini Briškim udarnikom, graditeljem mladinske proge Brčko - Banoviči

Okrajni odbor zveze antifašističnih žena Brd, pošilja v imenu vseh žena Brd, Vam udarnikom in graditeljem, borbene in udarnostne pozdrave.

Z občudovanjem sprejemamo vesti v naših časopisih, o Vašem napredovanju pri gradnji proge. Ponosne smo, da ima naša nova domovina Jugoslavija tako mladino, kakršne zgodovina še ni imela prilike videti. Še posebno smo ponosne, da ste med to mladino Vi mladi Briči. Z globoko zavestjo izvršujete nalogo, od katere zavisi trdna bodočnost in blagostanje jugoslovanskih narodov. Nepopisna radost naš obdaja, ko vidimo, kakšno slovo in bratsko ljubezen gojite z mladi-

no vseh dežel, k' skupno z Vami gradi našo porušeno domovino, kamor se je prostovoljno odzvala.

Mi v Julijski krajini (coni A) vodimo še vedno hudo borbo za dokončno osvoboditev. Ne samo to. Pri nas se ponovno dviga fašizem. Dnevno se izvajajo nad našim ljudstvom aretacije, pretepi in umori. Silne škode mora utrpeti naše antifašistično ljudstvo, vemo pa, da brez žrtvev ni zmage. Kakor smo bili pripravljeno žrtvovati vse v času narodno osvobodilnih bojev, tako smo pripravljeno še danes.

Aretili so nam tudi Vam dobro znanega tovariša Slavka, člana okrajnega odbora SIAU za

Brd, aretili so tovarišico Peternelj Anico, članico okrajnega odbora ZAMJK za Goriško.

Vsa ta dejanja pa podpira Zvezniška uprava, ker pušča na svobodi fašiste in vse pokvarjene elemente.

Me žene Brd, kakor vse ostalo ljudstvo Julijske krajine, ne bomo odnehale, dokler ne dosežemo naše pravice.

Povejte vsej mednarodni mladini o trpljenju, ki ga moramo prenašati.

Iz dneva v dan rastejo naše težnje in želje vsega našega ljudstva, da bomo čim prej rešeni te okupacije in bomo priključeni k Jugoslaviji, deželi miru in svobode.

V Tržiču je ljudstvo s prstom pokazalo na skrito orožje

Orožje vseh vrst, 25.000 nabojev je že bilo pripravljenih, a ljudske množice so budne.

Ze delj časa je bilo opaziti, kako se zaganja »Voce libera« in njeno sorodno časopisje v delavsko trdnjavo, ki se tudi Tržič imenuje. Izzivaj zlonamernih natolcevanj je kar deževalo. Vrstili so se bombastični naslovi, ki so govorili o izmišljenih in grozastnih dogodkih. ZVU in uslužna civilna policija je poslušala te sirenske glasove, antifašisti so polnili zapore v Trstu, Gorici in Tržiču. Za prazen nič, za star bajonet izza prve svetovne vojne, ali za zarjavelo puško »forlenderco« je slovenski ali italijanski antifašist bil aretiran in zaprt. Reakcionarno časopisje pa je zaglalo krik in vik, njih časopisje je pisalo o skladiščih orožja, ki so ga našli pri naših organizacijah, pa četudi je šlo samo za puško mlekozobnega pionirčka.

Ker so delavci ladjedelnice v Tržiču videli, da ne kaže civilna policija posebne vneme, da bi razkrinkovala gnezda reakcije in njih tajne zveze so pa sami šli na delo. Videli so že delj časa, da se sumljivi elementi akcijske stranke in bivši fašisti, da se nekaj živahno zbirajo, prevažajo, in to v vsej tajnosti. Tako so delavci zaznali, da je v neki kleti hiše, ki je last grofa Montagnacca večja množina orožja, ki je bila od stanovalcev skrita »za vsak slučaj«. Orožje je prišlo iz »onkraj« Soče in pripeljalo z avtomobilom. Dovoz orožja je priskrbel neki Dominuti, predelavec v ladjedelnici skupno z njegovim prijateljem Minozzi-jem (star fašist). Ko so fašisti zaslutili, da jih antifašistično delavstvo zasleduje so raznesli orožje na vse strani. Tako so nastala nova skladišča, kakor v ul. Ponziana in v neki napol porušeni baraki tovarne za izdelavo sladolednih skrnicev v ul. S. Polo. Orožje je po vsej verjetnosti skrnil neki Gino Sgubbi, član Lega Nazionale. Brez aparatov za iskanje kovin so našli 25.000 nabojev.

Delavci in žene so se napotili v to hišo, da bi napravili sami temeljito preiskavo, ker niso zaupali policiji. Toda v svoji »vestnosti« je policija res prišla, a začela odganjati antifašistično ljudstvo, ki je želelo oblastem in policijskim organom pokazati s prstom, kje da se skrivajo pravi krivci vseh zločinov, nesreč in atentatov. Toda — zgodilo se je nekaj neverjetnega. Varnostni organi so začeli razganjati množice, ki so jim hotele pomagati, ter jih pretepati in streljati. Nekoga tovariša je angleški oficir rnil celo do krvi. Končno je ljudstvo le doseglo, da je policija izvedla preiskavo.

Sršeni so zapustili svoje gnezdo. A daleč niso šli. Ko so fašisti videli, da so razkrinkani, so v naglici odvrgli in poskrili orožje, kjer je pač bilo mogoče.

Pred par dnevi so agenti CP na nekem travniku v bližini Pierisa (Furlanija) odkrili pod se-

nom 8 brzostrelk (tri vrste Beretta, 4 vrste »Sten« in eno ruskega izvora ter 180 nabojev. Iz poročila, ki ga je izdala »V.Z.N.« je razvidno, da je bilo orožje lahko zarjavelo, iz česar lahko sklepamo, da je bilo orožje spravljeno tja šele pred kratkem.

Kadar je treba udariti po antifašistih, takrat so si vsi edini - od »Voce libera« pa do najvišjih upravnih oblasti. Iz muhe napravijo slona, iz nedolžne igrače se rodijo velike zaloge municije in mitraljez. To, kadar gre za antifašiste; če pa delovno ljudstvo razkrinka reakcionarne bandite, ki se pripravljajo na kak »D'Annunzijev udar« in pokaže s prstom na skrite zaloge orožja, jih začne policija razganjati in tepsti, zato ker se vmešavajo v njih »uradne zadeve«. Sancta simplicitas!

Sličice

Reakcionarno časopisje večkrat imenuje naše ljudstvo »čredo, ki uboga na povelje«. Ti zagrizenci in sovražniki poštenega ljudstva pač ne poznajo srca in duše naših ljudskih množic in jih ne bodo nikoli spoznali. Radi nam predbacivajo, da dobivamo težke milijone v propagandne svrhe iz »one« strani. Ker ne vedò priti v okom notni volji in solidarnosti našega ljudstva pa si izmišljajo vse mogoče stvari.

Poglejte iznajdljivost naših vrtojbenskih žen. Ne da bi jim kdo ukazal — vedo, da je potrebno nabrati precej denarnih sredstev za naše poletne kolonije v Kojškem, Livku in Čezsoči. Tedenko prispevajo jajca, mleko ali pa med. To prinesejo v Gorico, sladoledarji jim izdelajo brezplačno sladolead in ob nedeljah ga prodajajo v Vrtojbi. Tako izkupičijo tedensko 5000 lir, ki gre v prid početniškim kolonijam.

To se pravi samoiniciativa. Naše žene so prežete drugačnega duha, kakor one damice, ki ne znajo drugega kakor pljuvati pri pogrebih. Zato pa ni naše ljudstvo nobena »čreda, ki uboga na povelje«, ampak je trdno prežeto tistega duha, ki nas je vodil v veliki domovinski vojni in ki ni izumrl, temveč živi in ustvarja dan za dnem nove podvige za srečnejšo bodočnost primorskega ljudstva.

Pintar Marcel iz Gorice se je 9. t. m. vozil na kolesu po Korzu. Nasproti mu pride skupina goriških in južnjaških pretepačev. Neki Goričan zakriči: »Ta je tudi ščavol! In že planejo nanj, mu iztrgajo kolo ter mu ga zdrobijo, njega samega pa zvečejo v ulico Nizza v neko vežo kjer ga začno neusmiljeno pretepati in tepsti z nogami. Pa pride civilna policija in namesto, da bi ga branili in zaprli napadalce ga začnejo še oni tepsti po glavi, da je obležal nezavesten v lastni krvi.

Z jeepom ga odpeljejo na policijo, kjer se je zavedel. Čez dva dni so ga izpustili. Podal se je k zdravniku, kateri je ugotovil notranje poškodbe in naročil dolgo zdravljenje.

Italijanski tovariš Miliavez se je po končanem delu v Stračicah odpravil v mesto. Na poti je zvedel, da so mu neofašisti pretepli brata in da ga je policija aretirala. V gostilno, kamor je stopil, da popije kozarec sodavice je prišel takoj za njim pretepač iz Reke, ki mu je zalučal v obraz: »Tudi ti si titin«. Komaj mu Miliavez to s ponosom pritrđi, že mu prileti kozarec, ki se pa raztrešči ob zidu. Naš tovariš pa v trenutku popade svoj lasten kozarec, ga zažene in zadene izzivača naravnost v čelo nad očesom. Vstopi policist in ga aretirata. Na poti po drevoredu XX Settembre pa zasliši znanega reakcionarja, lastnika tobakarne in prodajalca časopisov: »Tako je prav, kar v ječe s titinom!« Miliavez pa plane proti njemu, ki se seveda umakne, v zahvalo za njegovo voščilo mu pa prevrže vse častnike. Policist pa je blizu in zapor tudi ni več daleč.

Ko ga drugi dan izpustijo, pozdravi vse navzoče policiste v zaporu: »Ora, che devo abbandonarvi vi saluto «Živijo Tito!« Policisti mu niso odgovorili.

»Sram me je, da sem Italijan«, tako se je izrazil pošten Italijan iz notranjosti, ko je videl, kako prostaško so napadale šovinistične tolpe naše žene, ki so se udeležile Maražovega pogreba.

Isto nedeljo je skupina italijanskih pretepačev napadla slovensko dekle. Strgali so ji obleko raz nje in takšna, kakor je bila je odšla v družbi tovarišev in tovarišic proti domu. Ker ni imela nobene druge praznične obleke, si je nadela delavsko obleko in takšna se je udeležila kulturne prireditve, ki je bila v vasi. Takšni so naši borci in borke za svobodo!

Italijanski trgovec iz Milana se je izrazil: »Če bi ne bilo Tržičanov in Goričanov (mislil je italijanske šoviniste), ki se tako slabo obnašajo, bi bilo lahko tudi pri nas boljše. Toda, če bodo morali enkrat zapustiti te kraje, bodo tega sami krivi in naj ne mislijo, da jih bomo sprejeli z odprtimi rokami. Z brkami v r. jih bomo poslali od koder so prišli«. Takšen je bil odgovor trgovca iz Milana na vprašanje naše tovarišice, kako se kaj imajo v daljnem Milanu.

Italijanska gospa, ki stanuje v mestu je videla gručo otrok, ki so se igrali na dvorišču. Bili so to italijanski in slovenski otroci, ki so se igrali na dvorišču. Bili so to italijanski in slovenski otroci, ki se poznajo že leta in njih nedolžne igre ni nikoli kalil šovinističen duh. Pokliče jih in jih povabi, da jim bo dala sadja. Ko hočeta slovenska otroka prestopiti prag stanovanja pa jim ta »fina« gospa zabrani vhod ter reče: »Andate via, voi siete «sciuvi!» In zaloputne vrata. Lahko si predstavljate, kako težko je bilo slovenskima otrokoma, ko sta to slišala. S solznimi očmi sta stekla do matere in ji povedala, kaj se jima je pripetilo.

Slišali smo, da je tudi eden izmed goriških lekarnarjev hujskal in pretepal naše ljudi. Ali si je hotel s tem obnašanjem pridobiti novih klientov za jedovo tikturo in bendeže? Dotičnemu gosposu se bo lahko zgodilo, da mu bo kdo drug deval obliže in mislimo, da ne ravno iz njegove lekarne. Gotovo ne bo tega preveč vesel!

V neko znano goriško italijansko gostilno je prišel »nadebuden« mladinec CLN-ovega kova.

Pod pazduho je nosil vijolinsko škatlo in gostje so se že veselili, da bodo lahko poslušali lep dunajski valček ali pa vsaj »Jo, t'ho incontrata a Napoli«. Ostali so pa z dolgim nosom, kajti v škatli ni bilo vijoline, pač pa nek drugi težki predmet. »Ho capito!« reče eden izmed gostov. No, mi smo tudi razumeli. V preteklem tednu smo večkrat videli »gosto-

ve« mladeniče, ki so nosili vijolinske škatle. Da so ravno v tej avgustovi vročini postali goriški fantalini tako muzikalični se nam vendar zdi nekoliko čudno. Ali se vam ne zdi, da bi ne bilo naplačno, če bi od časa do časa CP vtaknila svoj nos tudi v te škatle, mogoče bi pa le kaj ven skočilo, kar ne bi bilo podobno nedolžnemu instrumentu?

FEVDALIZEM V CONI A KOLONI - POLOVIČARJI V BORBI ZA SVOJE PRAVICE

Že dalj časa vodijo koloni - polovičarji borbo za revizijo kolonskih pogodb in ta boj se je v zadnjem času precej zaostрил. Prišlo je celo tako daleč, da so aretirali tri kolone, ki so pod baroni Locatelli v Krminu.

Aretirali jih je civilna policija ZVU in vzrok zato je našla v obtožbi upravnika imetja barona Locatellija. V njej je rečeno, da so si omenjeni koloni nepravilno obdržali pridelke in da niso spoštovali starih kolonskih pogodb. Razen tega - tako se glasi v obtožbi - hočejo koloni doseči še to, da bi se gospodar pogajal z njimi za revizijo pogodb. Zato niso koloni izročili upravi 50%, ampak le 25%; ostalih 25% pridelka so spravili v zalogo v prisotnosti upravnika.

Gori omenjeni aretirani koloni - polovičarji niso tatovi, kot jih hočejo prikazati, marveč poštenti delavci, ki so hoteli zmanjšati svoje trpljenje in zadihati življenje vredno človeka. A kljub vsemu, so jih aretirali. Očividno je, da hočejo s takimi aretacijami ustaviti delovanje ne samo antifašistov, ampak tudi prepričati sleherni iniciativo priprostih ljudi, ki se borijo za zboljšanje gospodarskih in življenjskih prilik. Tako mislijo zatreti borbo, ki jo vodi ljudstvo tega kraja že dolgo časa.

Ta dogodek je eden izmed mnogih, ki kaže, kako skuša laždemokracija ustrahovati zdrave delovne množice. Ukazujejoča in gospodovalna manjšina, ki ima moč v svojih rokah, katero sčiti še ZVU in po njej CP hoče zagospodariti nad svojimi tlačani.

Kolonsko vprašanje se vleče že 30 in več let; gospodarji so pa trdi in nočejo razumeti stališča

svojih podložnikov, branijo se pravične rešitve; nočejo se spoprijeti z enotnimi sindikati, nočejo poslušati svojih kolonov polovičarjev. Oholi gospodarji so se obrnili na policijsko oblast; tako so napravili v Krminu in še hujše v Podsobotinu.

Kaj se hoče s tem? Mednarodna uprava, bi nas hotela s kolonialnim sistemom prisiliti, da se uklonimo volji neznatne manjšine, ki vihti bič nad množico delavskega proletariata, da bi razbila enotnost delovnih množic, kakor kažeta ta dva žalostna dogodka.

Vprašamo se zakaj ne ustanovi ZVU mešane komisije, da bi enkrat za vedno uredila to razmerje ki, postaja za kolone - polovičarje že nezno. Tudi če bi prišlo do nesoglasij, vendar je hujno potrebno, da stopijo gospodarji s koloni v dogovor in da se podpiše nova pogodba. ZVU bi si morala biti v svesti, da s takšnim postopanjem samo podžiga obe stranki do skrajnosti, kar bi lahko privedlo do nepredvidenih nevarnih situacij.

Naj si zapomnijo razni baroni in krivični gospodarji, da se delovno ljudstvo ne bo nikoli uklonilo njih ukazom in navodilom, kajti ljudstvo ve, da je njegova borba prava in da bo pravica prej ali slej zmagala.

Enotnost delovnih množic mesta in dežele je žela že sijajne zmage, ta enotnost bo tudi pripomogla, da doseže ljudstvo svojo oblast, ki mu bo dala vse tiste pravice, ki jih danes še nima. Kaj boste rekli taktat vi vsi baroni in krivični gospodarji? Zato roko na srce in dajte pravico kolonom in polovičarjem

Igralska skupina iz Mirna je obiskala Mozirje

Obrtniki in njih prijatelji iz Mirna, ki so živeli pred 30 leti v prijaznem Mozirju na Štajerskem, so se odpeljali pretekli teden z igralsko skupino, da obiščejo ta kraj. 14. avgusta okrog osme zvečer so dospeli v Mozirje. Vse hiše so bile okižane z zelenjem, zastavami in napisi, ki so slavili primorske borce. Dva slavoloka sta bila postavljena pri vходу v trg. Sredi trga pa jih je burno pozdravljala večtisočglava množica, ki je vzklikala Primorski in njenim borcem. Ljudstvo je zahtevalo, da se Trst ter celotno Slovensko Primorje priključi Jugoslaviji. Godba je svirala partizanske komade.

Zavzeli smo prostore v za nas nalašč pripravljene tribuni, kjer nas je v prisrčnem govoru pozdravil tov. Vladko Miklave, predsednik Ljudskega odbora, nakar se je zahvalil tov. Anton Vuk, kot najstarejši izmed skupine ter bivši vodja begunske kolonije v Mozirju. Pozdravne govore so imeli še tov. Predan Drago, predsednik krajevnega LO., tovarišica Tatjana, sekretarka okrajnega odbora LMS, tov. Kampjut Janez, delegat krajevnega odbora LMS, tov. Kozarjeva predstavnica krajevnega odbora AF ter tov. Kampjut Dinko zastopnik Primorcev v Mozirju. Mala pionirka nam je poklonila cvetice. Naš oktet je ob velikem

navdušenju občinstva zapel »Bazovico«. Tov. Budin Vence se je zahvalil za navdušen sprejem in godba je zaigrala »Hej Slovani«. Ura je bila že pozna, ko smo zasedli prijetno okrašene gostilniške prostore, kjer nas je čakala večerja.

Drugi dan je zbor pel pri maši v romarski cerkvi Svetega Roka, kjer se baš na ta dan zbere na tisoče ljudi. Opoldne smo nesli na grob sedmih neznanih partizanov lep zavorjev venec z napisom: Najzapravnejši Slovenci iz Mirna - padlim borcem. Ob tej priliki sta se tov. Predan in Vuk oddolžila z govori junaškim borcem za svobodo. Popoldne se je vršila kulturna prireditev v dvorani Ljudske prosvete ob veliki udeležbi. Tisočglava množica je z zanimanjem sledila drami »Kajn« ter navdušeno pozdravljala naše pevce. Zvečer so nam priredili družabni večer z zakusko.

Naslednji dan smo obiskali posamezne znančce iz časa našega begunstva; povsod smo bili toplo sprejeti. Predstavniki Ljudskega odbora in vseh drugih organizacij so nam bili vedno dragevolje na razpolago in so nam šli vsestransko na roko. Odhajali smo proti Celju v soboto zjutraj. Množice so se solznih oči poslavljale od nas. Ponovno sta spregovorila tov. Predan

Drago, krajevni predsednik LO in tov. Vuk. V slovo je zbor zapel: »Naj čuje zemlja in nebo«.

V soboto zvečer smo nastopili v Celju v dvorani Doma Ljudske prosvete ob navzočnosti 1500 ljudi. Pozdravil nas je predsednik Ljudskega odbora tov. Svetek, tov. Vuk pa je v kratkih orisih označil našo borbo za svobodo in našo željo po dokončni priključitvi k FLRJ. Prireditev je aranziral tv. Ivan Kogovšek predsednik Kvartnega LO v Celju.

Vojaška parada na mirenskem letališču

V torek je desettisoč ameriških vojakov sodelovalo pri mimohodu, na katerem je bil navzoč tudi generallajtnant Lee, poveljnik ameriških čet na Sredozemlju. Poveljnik 88. divizije general K. E. Moore je imel na častni tribunni večje število visokih britanskih častnikov, ki so prisostvovali slavnosti. 351 pehotni polk je bil ob tej priliki odlikovan in general Lee je pripel na zastavo polka trak, ki simbolizira »Presidential Unit Citation« ter izročil odlikovanje podpolkovniku Townsendu.

Sledil je mimohod vseh vrst vojaštva, ki so korakali ob zvokih godb. Nato je prišlo topništvo, tanki in druga vozila. Skupine letal so se spustile nizko in cel čas parade obkrožale letališče.

Drobne novice

* Strašna nesreča se je pripetila v Pulju. Iz neznanega vzroka je eksplodiralo ob morskem obrežju, v bližini kopaljšča, kakih 30 morskih min, ki so ubile kakih 60 oseb, ranile pa 250. Mnogo oseb se še pogreša. Vse mesto se je odelo v globoko žalost. Pogreb se je vršil na deželne stroške.

* V indijskem vlemestu Kalcuti so izbruhnili nemiri. Neredi so nastali, ko je muslimanska liga protestirala proti zadržanju kongresa stranke v zadevi britanskega načrta za bodočnost Indije. Predsednik muslimanske lige je obtožil kongres, da hoče obvladati muslimane s pomočjo angleških oblasti. Tekom stiričevnih bojev je padlo 2000 ljudi, več tisoč pa je ranjenih.

* Delegacija EAM-a je poslala notranjemu ministru spomenico, v kateri zahteva ukinitve vojaških sodišč, izvršbe smrtnih kazni in deportacij.

* V Sofiji je 150.000 ljudi manifestiralo za odstranitev monarhije. Sprejeta je bila resolucija, kjer prebivalci glavnega mesta obljublajo, da bodo 8. septembra soglasno glasovali za ljudsko republiko.

* Prezidij Vrhovnega sovjeta ZSSR je izdal ukaz o odlikovanju patriarha Moskve in vse Rusije Alekseja z redom Rdeče zastave dela za zasluge pri organiziranju rodoljubnega dela v veliki domovinski vojni.

* Iz Indonezije poročajo, da so široki sloji prebivalstva svečano proslavili na vseh otokih prvo obletnico proglačitve republike.

* V Šibenik je prispel iz Roterdama parnik »Sreča« s 5545 tonami kokska in 628 t. raznih potrebin.

* Sarajevsko Narodno gledališče je obiskalo Mladinsko progo. Priredili so 33 predstav in sicer 18 za mladino in 15 za prebivalstvo. Igrali so Molièrovega »Tartuffa«, »Roditeljski dom« Katajeva, »Iz mraka« Feldmanovo igro in Nušičevega »Narodnega poslanca«.

* V Prago je prispela češkoslovaška mladinska delovna brigada, ki je sodelovala pri izgradnji »Mladinske proge« Brčko-Banoviči. Zveza češke mladine je priredila brigadi svečan sprejem.

* V bližini Ptuja na Štajerskem je narodna milica izvršila preiskavo ter obkolila hišo nekega Ferčiča. Ko so organi narodne milice pozvali Ferčiča, naj jim odpre stanovanje, je ta začel nanje streljati s samokresom. Vnela se je borba, v kateri sta padla Ferčič in njegova mati. V kuhinji za mizo so našli radio-stanico, ki je bila sestavljena in pripravljena za delo. V gozdu je narodna milica našla na dva neznanca, ki sta bežala. Ker se nista hotela ustaviti so službujoči organi streljali za njima in sta bila oba smrtno zadeta. Nadalje se je ugotovilo, da sta imela radiotelegrafista v gozdu ležišče. Pri njem so našli brzostrelko in samokres ter razne brzostrelke, ki jih je odhajala in prejerala stanica.

* Monarhofašist Zervas, sedajši poslanec v grškem parlamentu in vodja grške »nacionalne stranke« je svoj čas izdal skupino grških gverilcev, ki so pripravljali upor proti okupatorju. Pozneje je bil v italijanski obveščevalni službi, nato je stopil v službo Angležev.

* Radio San Francisco je objavil poročilo Združenja vojnih veteranov, da je sedaj v ZDA več kot 3 milijone brezposelnih, od katerih je 1 milijon vojnih veteranov.

* Predsednik stranke kongresa Pandit Nehru je izjavil na nekem množičnem zborovanju, da se mora oživiti klic »zapustite Indijo!«

* Delegacija laburistične stranke, ki se je te dni vrnila iz Rusije, se zahvaljuje Rusom za velikodušno gostoljubnost in pošno razumevanje skupnih problemov.

* Po Reuterjevi vesti so družine bivših britanskih vojakov ki so tri do štiri leta zaman čakale, da bi dobile stanovanje, te dni zasedle Beck, ki leži kakšnih 30 km od Londona, ko se je zvedelo, da oblasti pripravljajo namestiti v to taborišče žene Andersovih poljskih vojakov - Italijanke.

* »Tako, kakor je bilo sovjetsko ljudstvo združeno v vojni je tudi sedaj združeno in odločno pri delu za obnovo«, izjavljajo delegati Društva britansko-sovjetskega prijateljstva po vrnitvi iz Sovjetske zveze.

* Westdeutsches Volksecho« piše, da so aretirali morilca Ernesta Thaelmanna. Aretirali so tudi poklicnega zločinca Muellerja, ki je bil nameščen v taborišču Buchenwald in sicer v krematoriju. Ta zločinec je zakrivil na stotine umorov antifašistov. Mueller je sam priznal, da je pobijal s palico politične zapornike, nato pa jih je sežigal.

* Ker ne dovolijo Židom naseljevanja v Palestini, so več tisoč židovskih beguncev, ki so se hoteli izkrcati v sveti deželi, internirali na otoku Cipru.

* Lipska občina (v Nemčiji) je sklenila, da bo prirejala sejme kot pred vojno. Sejmi bodo spomladni in jeseni vsakega leta.

* Nadškof iz Briksena je ponovno zahteval, da se mora južna Tirolska vrniti Avstriji.

* Pandita Nehruja je indijski podkralj povabil, naj sestavi novo vlado.

* Sovjetska zveza je odbila ameriški predlog, da bi se zavezniška kontrolna komisija vmeševala v gospodarsko življenje Madžarske.

* Maršala Kesselringa, bivšega poveljnika nemških čet v Italiji, bodo v kratkem prepeljali iz Nemčije v Italijo, kjer bo dajal odgovor za svoje zločine.

* Na stadionu »20 oktober« v Beogradu se je vršil te dni javni zletni nastop fizikulturnikov armade, mornarice in letalstva. Tekmovanja so bila v prisotnosti blizu 30.000 gledalcev. Ta veliki javni nastop fizikulturnikov jugoslovanske armade in rezultati, ki jih je pokazalo finalno tekmovanje, je pokazal višino organizacije, množičnost in ogromen uspeh, s katerim se razvija fizikultura med vsemi borci in voditelji jugoslovanske armade.

* Uprava bivšega Društva narodov je bila izročena organizaciji Združenih narodov.

* Generalnega sekretarja Svetovne sindikalne federacije Louisa Saillauta, ki je obiskal Iran (Perzijo) je pozdravilo 18.000 prebivalcev glavnega mesta Teherana.

* Medtem ko tisk narodne republikanske stranke v Turčiji pozdravlja volilne rezultate kot veliko zmago, obtožujejo opozicijski listi vlado za nepravilnosti pri volitvah ter označujejo volitve kot »veliko burko«.

* V Kragujevcu (Srbiya) se je vršil velik miting, katerega se je udeležilo 10.000 meščanov, ki so soglasno demonstrirali proti krivičnemu sklepu Sveta zunanjih ministrov glede Trsta in Julijske krajine.

Enake demonstracije so se vršile tudi v Sarajevu.

* Žene iz Bijele so obiskale mladino češkoslovaške brigade. Žene iz Brčkega in okolice pa bolgarsko mladinsko brigado. Ob tej priliki so jim izročile darove v živilih in cigaretah.

* V prostorih Društva za kulturno sodelovanje Hrvatske z ZSSR v Zagrebu se je vršil književni večer književnikov Fjodora Gladkova in Zamoškina. Po predavanju sta ruska književnika odgovarjala na vrsto vprašanj naših kulturnih delavcev.

* Po statistiki sladkornega društva je znašala proizvodnja češkoslovaškega sladkorja v letih 1930-1934 povprečno 806.000 ton in v letu 1945 510.000 ton. Po istem viru se računa, da bo letošnja proizvodnja prekoračila predvojno. Na ta način bo Češkoslovaška drugi največji producent v Evropi. Približno četrtino svoje proizvodnje sladkorja bo Češkoslovaška lahko izvozila v ostale evropske države, kjer je potreba sladkorja izredno velika.

OBJAVA

Vse svoje cenjene odjemalce, okrajne in krajevne kolporterje, agencije, komisinarje in posamezne naročnike obveščamo, da smo s 1. julijem t. l. pooblastili podjetje »LJUDSKA ZALOŽBA« r. z. o. z., kolportažni oddelek, Trst, via Carducci 6, da kot naš edini in izključni koncesionar in glavni komisionar za vse kraje opravlja razprodajo in vplačevanje naših listov »PRIMORSKI DNEVNIK«, »SOŠKI TEDNIK«, »LJUDSKI TEDNIK« in »GLAS MLADIH«.

Vplačila za vse naše posle sprejemajo neposredno blagajna kolportarje, Ljudske založbe in njeni pooblaščen nameščenci. Za nakazila so odprti sledeči čekovni računi na ime »Ljudske založbe«.

Trst, 11-5156,
Reka, 49-301,
Ljubljana, 20-016

in tekoči račun na ime »Ljudske Založbe« pri Gospodarski Banki za Istro, Reko in Slovensko Primorje.

Svoje poslovanje je »Ljudska založba« pričela s 1. avgustom t. l. za mesec julij kot prvi obračunski mesec. Naprošamo vse naše odjemalce, da se odslej obračajo za vse omenjene posle izključno na »Ljudsko Založbo« in njene podružnice odnosno kolporterje.

Oglase in vse posle v zvezi z oglaševanjem sprejemajo in opravljajo še vedno poedine uprave listov.

ZALOŽNIŠTVO PRIMORSKI DNEVNIK.

PARADA DELA V AJDOVŠČINI**24. in 25. AVGUSTA**

Fizikturni nastop in tekme. Manifestacija ljudske prosvete.

SPORED:

24. avgusta:

1. Od 7 do 11 okrožni ljudski peterboj na športnem igrišču.
2. Ob 14 kolesarske tekme: Ajdovščina - Postojna in nazaj.
3. Ob 15 partizanski marš: Ajdovščina - Žabljice - Dobravlje - Cesta - Lokavec - dvakrat (31 km).
4. Ob 16 tekme v košarki: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Trst, Reka, Postojna.
5. Ob 17 koncert pevskega zbora JA „Srečko Kosovel“ v letnem gledališču.
6. Ob 20 koncert in baletni nastop ljubljanske opere na Titovem trgu.
7. Ob 20 masovni šahovski brzoturnir v Vipavskem gradu.
8. Ob 20.30 štafeta 15x400 metrov: Ajdovščina - Cesta - Lokavec - Ajdovščina z baklami.
9. Zvečer ognjemeti in ljudsko rajanje.

25. avgusta:

1. Ob 5 budnica.
2. Ob 6 zbirališče delovnih brigad, fizikturnikov in kulturnoprosvetnih skupin ob cesti med Vipavo in Ajdovščino.
3. Ob 8 Parada dela, sprevod po glavni cesti na letališče.
4. Ob 10 govori in množično petje na letališču.
5. Ob 13 motociklistične tekme.
6. Ob 15 fizikturni in kulturnoprosvetni nastop na stadionu. Razglasitev izjave tekem in razdelitev nagrad.
7. Ob 18 ljudsko rajanje.

Sporod fizikturnega in kulturnoprosvetnega nastopa na stadionu:

1. Festival narodnih plesov. (Maroltova folklorna skupina).
2. Množično petje pevskih zborov Slovenskega Primorja.
3. Nastop mladincev in mladink.
4. Orodna telovadba. (Nastopi reprezentančna vrsta iz Slovenije).
5. U boj - Gregorka.
6. Različnosti.
7. Nastop vojske.
8. Parada dela, množična recitacija.

Autobusi bodo vozili iz Gorice od trga sv. Antona

Renče

Za počitniške kolonije

Za čala mlatve v naši vasi so naše vrle mladinke nabrale na prostovoljnih prispevkih v žitu za otroke počitniških kolonij 734 kg pšenice in jo izročile okrožnemu podpornemu društvu.

Vrtovin

Žene, mladina in otroci na ljudskem odru

Na Veliki Šmaren je bila v naši vasi velika kulturna prireditev, katero so priredile žene s sodelovanjem mladine in pionirjev. Na prireditve je prišlo tudi lepo število zunanjih gostov. Sporod je bil dokaj spretno izbran. Na lepem, senčnatem travniku se je razvrstil mešani pevski zbor pod vodstvom učitelja Peliconca, ki je zapel vrsto naših najlepših pesmi, kakor: Pozdravljena domovina, pesem o Vipavi, Stalingradska, pesem o svobodi in druge, ki so žele od številnega občinstva zaslužiti aplavz. V popolno zadovoljstvo je izpadla tudi igrice cvetličarke, mlekarice in prodajalke kolačev, ki so jo dobro podale tov. Katarina Vodopivec, Marjuta Kandus in Marija Vodopivec. Vdova po padlem partizanu, Nerina, je z občutkom deklamirala »Pozdravljena Primorska«. Tudi ostale burke in sličice, ki so jih igrali otroci in mladina so ugajale in jih je občinstvo nagradilo s priznanjem.

Med sporedom se je tovarišica obrnila do mladine, ter prikazala požrtvovalno udejstvovanje žena in mater, ki delujejo na kulturnoprosvetnem polju. Ljubezen do naroda in do mladine so vzori, ki jih morajo otroci in mladina gojiti, da bodo vredni svojih mater in učiteljev.

Prireditve v naši skromni vasi je pokazala jasno sliko povezanosti in sodelovanja žena, mladine in otrok, pa tudi fantov in deklet in to ne glede na starost. To udejstvovanje je pokazalo verno sliko kraja, kjer živi ljudstvo v času obnove složno in enotno kot za časa osvobodilne borbe.

Gradiška v Furlaniji

Izlet slovenskih pionirjev na morje

Preteklo nedeljo je »Fronte della gioventù« iz Gradiške organizirala za slovenske otroke, ki se nahajajo v Furlaniji na oddihu izlet na morje. Odhod je bil ob šesti uri zjutraj. Ko so zagledali morje, so hoteli od vsakega navdušenja in veselja kar obleteni poskakati med morske valo-

Goriški Travnik

Tu so pred 200 leti obglavili tolminske puntarje z Ivanom Gradnikom na čelu, ker so se borili za staro pravdo. Danes se goriško ljudstvo bori za iste pravice

ve. Saj tudi ni nič čudnega. Mnogi izmed njih niso nikoli videli morja in to prvo snidenje z njim je zapustilo nepozabne vtise. Po južini so se šli kopat in med peškom, soncem, vodo in prijetno senco jim je le prehitro minil dan, ko so se začeli odpravljati na odhod. Nazaj grede so se peljali mimo ladjedelnice v Tržiču in tu so hoteli vedeti nešteto podrobnosti. Ob 6. uri zvečer so se vrnili vsi zadovoljni in srečni vsak k svoji družini, ki jih je že težko čakala. V kratkem bodo obiskali znano svetišče Barbano pri Gradežu.

Deskle

Pomagajmo si

Naša mladina razume današnje potrebe in tako je tudi te dni priskočila na pomoč družini Gašparin, kateri primanjkuje delovnih moči in ima obilo poljskega dela. 11 mladincev se je prostovoljno javilo, pokosilo travo ter tako rešilo družino Gašperin vseh nadaljnjih skrbi.

Tudi v Logu na Kanalskem se je podalo 32 mladincev na prostovoljno delo v senožeti tov. Rutar Franca, kjer je trava že dalj časa čakala na kosce. Enako je mladina priskočila na pomoč družini Kofol v Drbočniku.

Mladina iz Deskel je darovala 800 lir za zastavo, ki jo bo okrajni odbor ZAMJK podaril ZPP za Kanalsko.

Kanal

Civilna policija in aretacije

Zadnja manifestacija v našem trgu je bila odobrena po ZVU,

toda zdi se, da lokalni policiji to ni nič kaj povšeči. Če le mora nam nagaja, brani petje in nastopa skrajno surovo. Pri tem se posebno odlikujejo nekateri policisti domačini. To pot so se zaganjali z »jeepi« med prepevajočo skupino ter se vedli skrajno brutalno. Tov. Ido Stanič, ki jim je zabrusila v obraz, da se obnašajo hujše od fašistov, so suvali, vrgli na jeep in odpeljali v Gorico. Enaka usoda je doletela tov. Bucika iz Kanalskega Vrha, ker se je hotel izogniti aretaciji. Policisti so ga naskočili, pretepli s puškinimi kopiti, da je obležal nezavesten v lastni krvi.

Vprašamo se, ali ima civilna policija takšna navodila, da se tako obnaša proti antifašistom? Ali pa stoji v ozadju belogardistična golazen, ki ščuva domačine-policiste, da tako varujejo red in zakon v trgu?

Aretacije na tekočem traku

Dne 16. t. m. je bil izpuščen tov. Janko Valentinčič, predsednik Okrajnega NOO za Kanalsko, a dva dni za tem ga je civilna policija ponovno aretirala. Prejšnji večer so bili aretirani v Desklah tov. Močnik Andrej, Kumar Ivan in Marinič Ivan, vsi trije člani krajevnega NOO in znani antifašisti. Prijeti so bili iz vzroka, da so prisilili gostilničarje, naj dajo prostovoljne prispevke od potčenega vina. Zavedni gostilničarji so tudi ob tej priliki pokazali, da razumejo potrebe našega okraja in so prostovoljno, kakor že večkrat, pomagali našim socialnim ustanovam. Poslali so tudi delegacijo do

GLAS IZ MESTA IN Z DEŽELE**Vogrsko**

Obisk v vojaški bolnici

Med drugimi, ki so v zadnjem času obiskali bolnico Odreda JA v Gorici moramo imenovati naše vrle žene. Bolne in ranjene tovariše so obdarile s sadjem, jajcami in cigaretami. Zraven tega so jim prinesle najboljše voščila in prijazno domačo besedo.

Podsabotin

Dobro uspela kulturna prireditev

Prosvetno društvo »Sabotin« je priredilo v nedeljo 18. avgusta lepo uspelo predstavo na prostem. Na zaprtem dvorišču pred sedežem društva so postavili oder in ga lepo okrasili z zelenjem ter z jugoslovanskimi in slovenskimi zastavami. Najprej je nastopil domači moški zbor s pesmijo »Pobratimija«. Nato je tovarišica iz okrožja pozdravila občinstvo v imenu okrožnega odbora SPZ ter v kratkem govoru orisala veliki pomen in važne naloge naših kulturnih ustanov, povdarjajoč, da na kulturnem polju je potrebno sodelovanje vsega ljudstva prav tako, kakor je bila potrebna skupnost in enotnost naših mno-

žic v oboroženi borbi za naše svete pravice. Prosvetno delo naših društev pa je še toliko važnejše na tem področju Slovenskega Primorja, prav tu, okrog Gorice, za katero se vodi danes v Parizu odločilna bitka.

Po končanem govoru so člani Prosvetnega društva predvajali veseloigro v dveh dejanjih »Tri tički«, ki je zelo ugajala občinstvu. Domači igralci so pokazali, da zmorejo tudi težje komade, in nadejamo se, da bomo kmalu lahko videli na odru društva »Sabotin« tudi domače mladince in mladinke, ki bodo prav gotovo mnogo pripomogli k nadaljnemu razvoju domače igralske skupine.

Na koncu je nastopil domači mešani pevski zbor. Zapel je »Naročilo«. Tudi pevski zbor se je dobro izkazal in njegov uspeh bo gotovo privabil k sodelovanju še več drugih domačinov, žensk in moških, ki bodo lahko ustvarili v Podsabotinu močan pevski zbor, ki bo lahko z dobrim uspehom tekmoval z najboljšimi zbori v goriškem okraju.

Orkester iz Steverjana je med odmore igral slovenske narodne pesmi in partizanske koračnice. Prireditve so zaključili s himno »Hej Slovani«. Sledila je prosta zabava s plesom.

Moldavska sovjetska socialistična republika (Besarabija) je ena najmlajših članic bratske družine narodov Sovjetske zveze. Njena ustanovitev je bila spejeta na VII. zasedanju Vrhovnega sovjeta ZSSR 2. avgusta 1940 na izrecno zahtevo vsega moldavskega naroda, ki je po svojih najboljših predstavnikih prostovoljno izrazil željo, da bi prišla Moldavija v sestav ZSSR kot enakopravna članica.

V sklop novo ustanovljene Moldavske SSR je prišlo vseh 6 okrožij Besarabije med Prutom in Dnjestrom in tudi 6 rajonov bivše Moldavske avtonomne SSR na levi obali Dnjestra. Zapadna meja Moldavije gre preko Pruta in je hkrati tudi državna meja Sovjetske republike z Rumunijo. Na jugu, severu in vzhodu pa meji Moldavija na Ukrajinsko SSR.

Moldavska SSR zavzema 34.100 kvadratnih kilometrov. Njena osrednji del je valovita visoka ravnica, ki prehaja na severu v stepski predel, na jugu pa se razprostira od mesta Benderi na Dnjestru do kraja Leovo na Prutu velika Budžakška stepa prav do obale Donave in Črnega morja. Večji del Moldavije z izjemo južnih predelov so pokri-

vali bukovni in gabrovi gozdovi, ki pa so zdaj izrebljeni in spremenjeni v pašnike, sadovnjake in vinograde. Gozdovi so ostali samo na posameznih krajih, v rečnih dolinah in na gorskih oborah.

Število prebivalcev Moldavije znaša 2.713.000. Od teh je 70% Moldavcev, nato sledijo Ukrajinci, Židje, Rusi in Bolgari. Glavno mesto republike je Kišinjev, ostala večja mesta in industrijska središča pa so Tiraspol, Benderi, Orgejev, Soroke in Kagul.

V času sovjetske oblasti je prišlo v Moldaviji do velikih socialnih in gospodarskih sprememb. Z vključitvijo Besarabije in Severne Bukovine v socialistični gospodarski sistem Sovjetske zveze, je bilo Moldaviji omogočeno, da je razvila svoje proizvodne sile in v najkrajšem času odstranila škodljive posledice kolonialnega gospodarjenja rumunskih okupatorjev.

Vsa podjetja, ki prej niso delala, so bila obnovljena in začela obratovati. V nekaj mesecih je bila nezaposlenost popolnoma odstranjena. Na dan osvoboditve

MOLDAVSKA SOVJETSKA REPUBLIKA

je bilo v mestu Kišinjevu 13.000 nezaposlenih. V treh mesecih pa so imeli že vsi svoje delo. Hkrati z vzpostavitvijo industrije v Moldaviji je naraslo tudi število delavcev. Pred 28. junijem 1940. je bilo v vseh šestih okrožjih Besarabije zaposlenih komaj 3000 delavcev, dočim jih je bilo 1. oktobra 1. 1940. že 6000 in v začetku 1. 1941. 10.000. Nenavadno hitro so se obnavljala stara podjetja in se gradile nove tovarne. Sovjetska oblast je izboljšala tudi gmočne pogoje delavcev.

Sovjetska oblast je izboljšala tudi položaj kmetov v Moldaviji s tem, da je korenito rešila agrarno vprašanje. Veleposestva so bila zaplenjena, kulakom je bila odvzeta odvečna zemlja. Najsiromašnejšim kmetom je dala sovjetska oblast v lastništvo 215.669 hektarjev orne zemlje in 2343 hektarjev sadovnjakov in vinogradov. To zemljo je dobilo 153.315 siromašnih kmečkih gospodarstev. Razen tega je dala sovjetska oblast moldavskim kmetom 19.814 glav živine. Od tega števila je bilo 7466 konj, 518 volov in 900 različne druge roga-

te živine. Najvažnejši ukrep sovjetske oblasti je bil odpis kmečkih dolgov, ki so znašali več milijard lejev. Leta 1941. so dobili moldavski kmetje pred setvijo 23.926 ton različnega semena. Sovjetska oblast je dala kolhoznikom kredit 16 milijonov rubljev za nabavo orodij in vprežne živine. Organiziranih je bilo 79 strojno traktorskih postaj s preko 700 traktorji in 500 kombajni za obdelavo kolhozne zemlje. Kolektivizacija je zajela 97% kmečkih gospodarstev. Napredni kolhozi republike so ob žetvi dosegli velike uspehe. Kolhoz »Osmi marec« Kamnskega rajona je dobil 28.9 m pšenice z enega hektarja. Kolhoz »Budžoni« Ribniškega rajona je 1. 1940. dobil z enega hektarja 20.5 m pšenice, 36 m ovsu in 40 m koruze.

Leta 1924. je znašala površina sadovnjakov in vinogradov v Moldaviji 5900 ha, leta 1938. pa je znašala že 22.392.

***

Pod modrim vodstvom Partije Lenina-Stalina je moldavski na-

rod v kratkem času dosegel velike uspehe v gospodarski in kulturni izgraditvi svoje dežele. V času sovjetske oblasti se je Moldavija spremenila iz zaostale in zatirane dežele v cvetočo sovjetsko republiko. Ti uspehi sovjetske Moldavije lahko služijo kot vzgled, kaj vse lahko doseže narod v bratski skupnosti republik Sovjetske zveze.

V borbi za svobodo in neodvisnost vseh narodov Sovjetske zveze so sodelovali tudi moldavci v svojih enotah. Ko je bila Moldavija okupirana, so mnogi organizirali partizanske skupine in se borili v zaledju. Ljudstvo samo je sodelovalo pri sabotajah in zažigalo svoje žito, da bi ga Nemci ne izvažali. V partizanskih grupah se je borila tudi Marija Raskapova, ki je postala heroj Sovjetske zveze.

Po osvoboditvi in prihodu Rdeče armade v Moldavijo je moldavski narod podvojil svoje napore v proizvodnji in pošiljal proizvode na fronto. Danes pa ta mlada sovjetska država izgajuje vse, kar je bilo uničeno med okupacijo, koraka krepko in svobodno naprej in razvija vsa svojja naravna bogastva.

guvernerja, ki je izpovedala, da so gostilničarji prostovoljno in pod nobenim pritiskom pomagali in da bodo tudi še za naprej delali. Civilna policija pa ni tega mnenja ter zahteva od gostilničarjev, da bi si morali izprošiti potrebno dovoljenje, kar pa obrtniki odločno zavračajo.

Idrska**Prosvetno življenje se prebujaja**

Koščna je za nami. Glavno delo na polju je končano. Naše organizacije so začele zopet živo delovati. Pri obnovi in udarniškem delu imajo zabeležiti prav lepe uspehe. Ljudstvo je privedilo več manifestacij, kjer je zahtevalo priključitev Trsta, Gorice, Tržiča in Slovenske Benečije k novi ljudski Jugoslaviji.

V nedeljo 18. t. m. nas je prijetno iznenadil komaj pred dvema mesecema ustanovljeni ženski pevski zbor prosvetnega društva »Peter Skalar«, ki je nudil domačinom in okoličanom par ur neskaljenega veselja. Spored je obsegal 20 točk, z uvodnimi besedami, pesmimi in recitacijami. Z uspehom je nastopil tudi dramski odsek z enodejanko »Sovražnik ženske«, nakar je nastopil še moški zbor, ki je na splošno željo moral ponoviti »Bazoviško«. Burno pozdravljen je zapel par pesmi tov. Nace Hrast, član Kosovelovega pevskega zbora. Za dobro uspešno prireditev gre zahvala vrlj pevovodkinji Ivanka Kosmač ter predsedniku društva, ki se je stalno zanimal za organizatorično delo.

Vaščani so z začudenjem opazili, da je kaplan Pontar, bivši belogardistični poročnik, vodil procesijo sv. Roka — zastražen po civilni policiji. Tokrat je najbrže pozabil na svoj tolikokrat citirani izrek: Povej s kom hodiš in povem ti kdo si.

Sužid**Uprizoritev trodejanke „Nenavaden človek“ in še kaj**

Prvič se oglašamo iz naše vasi. Skromni smo in tisti, ki nas ne pozna, bi mislil, da spimo spanje pravičnega, a temu ni tako. Naše prosvetno društvo »Matajur« je uprizorilo z uspehom trodejanke »Nenavaden človek«. Mladinski zbor pod večšim vodstvom Ivanke Kosmač je zapel par krasnih partizanskih pesmi, ki so nas spominjale naše velike borbe za svobodo.

Naše žene in mladina imajo globok čut socialnosti in samopomoči. Za počitniško kolonijo na Livku so zbrali čez 5 kg masti, 17 kg testenin ter enako količino koruzne moke. Poleg zelenjave in drugih živil so darovale še 17 kg fižola in 50 komadov jajc. Naše požrtvovalne mamice in mladina so rekly: »Skrbeti moramo po naših močeh za te revčke, da jim zablremo iz spomina vsako sled prestanega trpljenja. Ob vsaki priliki je potrebno, da se jih spominjamo in da utrdimo med nami enotnost in bratstvo slovansko-italijanskega ljudstva«. Toda tudi ostale vasi niso hotele zaostati. Velike množine živil in jaje so darovale furlanske vasi. ZPP iz Volč je darovala od čistega dobička neke prireditve 1000 lit za počitniško kolonijo.

Vaši darovi, dragi vaščani, ne bodo zastoj. Še pozna zgodovina bo pisala o požrtvovalnosti našega ljudstva in z zlatimi črkami bodo naši potomci brali o plemenitosti in dobrem srcu naših mater in mladine.

Vrsno**Izlet na Krn**

Naše prosvetno društvo »Skočir Maks« je napravilo 13. t. m. izlet k našemu sivemu očaku — Krnu. Mladina je vso pot glasno prepevala domače in partizanske pesmi. Ob tem izletu smo se spominjali vseh naših borec, ki so

padli za našo svobodo; trdno smo sklenili, da ne odnehamo od naših zahtev in da ne bomo nikoli dopustili, da bo tujec teptal svete stopinje, po katerih so hodili naši junaški borec. Hočemo ostati zvesti naši zemlji, ki je bila vedno naša. Kar s težkim srcem smo se poslavljali od našega Krna; veselo prepevajoč smo obšli planine ter prišli v vas v strumnih vrstah z veselo in borbeno pesmijo, ki se je razlegala še pozno v noč.

Bovec**Civilna policija stalno na delu proti antifašistom**

Ko je dne 19. t. m. privozil avtobus iz Gorice, je civilna policija skupno z vojaško policijo, kakor navadno, legitimirala potnike. V avtobusu je bil tudi tov. Lozej Jožef, član Okrožnega odbora Enotnih sindikatov. Ker je bil brez osebnih dokumentov, slučaj je hotel, da je malo prej izgubil listnico, katero je pobral neki tovariš iz Dvora je šla policija s prizadetim v Dvor, kjer so istno: co tudi našli. Ko je policija v delu izkaznico SIAU in E.S., ga je aretirala in odpeljala v zapor. Zaprlj so tudi tov. Marka Alojza, poslovodjo Okrajne zadruge, ki je malo prej govoril s tov. Lozejem. Drugi dan so tov. Lozeja peljali na vojaško policijo ter ga izpraševali, kaj je prišel delat v Bovec. Ko jim je dopovedal, da je prišel po poslovnih opravkih so ga izpustili. V zadnjem času se opaža, da policija zasleduje vse funkcionarje SIAU in jih ovira pri njih delu.

Aretacija predsednika Okrajne ZPP

Preteklo nedeljo je napravila skupina domačinov izlet v Bežpeč. V Rablju so se ustavili eno uro ter parkrat zaplesali. Orožniki so zabranili ples tov. Della Bianka Jožetu, mogoče iz vzroka, ker ga je kdo ovadil, da je bil preje partizan. Na bloku zunaj Rablja so jeepi obkolili avtobus, legitimirali izletnike ter aretirali tov. Della Bianka in to brez vsakršnega vzroka. Odpeljali so ga neznan kam. Vsi potniki so imeli v redu svoja potna dovoljenja, izdana od bovškega guvernerja.

Našemu prebivalstvu

Imeli smo že več slučajev, ko so hotele »gotove« osebe podtakniti našim somišljenikom razne predmete, posebno pa letake. 20. avgusta se je pojavil neki civilni policist, po videzu in govorici južnjak pred hišo na vogalu ulice Duca d'Aosta št. 34 ter prosil gospodinjo, Slovenko Marijo Žbogar, če lahko uporabi stranišče. To stranišče je takorekoč javno, ker je ob cesti in se ga poslužujeta še dve stranki sosednje hiše. Straniščni in stanovanjski vhod pa sta drug zraven drugega.

Ko je civilni policist zopet stopil na cesto se je srečal z nekim drugim civilnim policistom, katerega je najbrže čakal. Vsaj tako se je zdelo. Nekaj sta se menila, drugi policist je nadaljeval pot, pri tem pa je napravil z glavo znamenje, kot da nekaj zanika. Ne dolgo za tem mu prid na proti tretji policist, po videzu ravnotako južnjak. Oba se napolnita do stranišča. Notri se nekaj menita in se vrneta do gospodinje. Prvi policist pokaže gospodnji snop listkov s parolama; ter ji reče: »To ste vidala v stranišče! Ta se začudi, ker v stranišče nikdar ne stavijo papirja in zanika. »Čitajte« ji prvi policist »Me ne zanima, mi odgovorj žena, ker je imela čisto vest.« Veste, da vas za to lahko aretiram in vas bo to stalo 6 mesecev zapore«, ji zagroji južnjak. »A jaz sem dober in vam ne mislim skodovati. Zato povejte, kdo bi bil

lahko to napravil«. Ko je naša žena izrazila sosedi Italijanki svojo sumnjo in rekla: »Verjemite mi, da je to lahko kar sam napravil«, je ta nehote preslišal in še vedno nadaljeval, da ker je on dober bo te listke sicer raztrgal, ampak pol leta zapora bi za tako dejanje zaslužila.

Zanimivo je, da to stranišče, ki je zelo primitivno in polno pajčevine, ne premore nobenega prostora, kamor bi se lahko kaj položilo. Popolnoma vse pajčevine pa so čisto nedotaknjene, celo okrog podboja vrat, kjer bi se lahko kaj zataknilo. Po vsej verjetnosti ni storilec tega dejanja sploh spustil iz rok snopa listkov.

Poziv Enotnih sindikatov

Sedaj, ko je treba pomagati počitniškim kolonijam za otroke delavcev, se obrača Mestni odbor Enotnih sindikatov na vse sindikalne odbore, naj nemudoma obvestijo vse delavce, da je potrebno dati eno uro plače v ta namen.

Nabrani denar naj se pošlje Mestnemu odboru Enotnih sindikatov v Gorici, ki bo dal objaviti v našem časopisju seznam vseh, ki so darovali za počitniške kolonije.

Glasbena šola v Gorici

Na Glasbeni šoli Pevskega in glasbenega društva bo vpisovanje gojencev od 28. avg. do 7. sept. na trgu E. de Amicis (na Kornu) št. 8 dnevno od 9. do 12. in od 16. do 18. ure.

Vpisati se morajo tudi oni gojenci, ki so že posejali glasbeno šolo.

Na šoli bomo poučevali glasbeno teorijo, harmonij, klavir in gosli. Ako se bo vpisalo zadostno število gojencev, pa tudi druga godala in pihala. Začetniki se v pripravnem tečaju lahko pripravijo na instrumentalni pouk. Tem gojencem še ni potreben instrument.

Na šoli bosta ustanovljena tudi otroški in mladinski pevski zbor. V otroški zbor bodo sprejeti glasbeno nadarjeni otroci od devetega leta da mutacije, v mladinski zbor pa po dovršeni mutaciji. Za oba zbora naj se priglasijo v čim večjem številu otroci in mladina ljudskih in srednjih šol ter vsa ostala mladina. ki ma veselje do petja.

Ravnateljstvo Glasbene šole v Gorici.

PORAZDELITEV POŠKODOVANE PŠENICE ZA KRMO

Okrožno kmetijsko nadzorništvu naznanja, da se bo vršila porazdelitev za krmno namenjene poškodovane pšenice na podlagi predbeležene potrebšine vsakega posameznega živinorejca.

V ta namen se vabijo kmetovalci, da se predbeležijo pri pristojnih Občinskih kmetijskih uradih.

Določene so sledeče mesečne količine:

- 1) 5 kg za perutnino in kunce,
- 2) 50 kg za vsako glavo goveje živine, konja in plemenskega prašiča,
- 3) 20 kg za vsakega pitanega prašiča,
- 4) 10 kg za vsako ovco in kozo.

Prevzem pšenice se bo vršil pri skladišču Okrožne kmetijske zadruge.

Pri tej priliki se opaža, da se poškodovana pšenica, ki vsebuje mnogo soli, ne sme rabiti sama, marveč združena in primešana drugi krmi.

Primešanje k drugi krmi: je tudi zato potrebno, da se odstrani ali vsaj zmanjša neprijetni duh, kateri povzroča, da uživajo živali to pšenico z manjšo slastjo.

KROMBERŠKI PIONIRJI

Pionirji smo iz Grčne, s križišča Kromberga in iz sredine vasi, časopise po hišah nosimo, od nas vsi radi kupijo.

Kupite časopis od nas!

Pošteno ime, pošten je glas:

„Slovenski poročevalec“, „Ljudska pravica“, povesta le to, kar je resnica.

„Primorski dnevnik“, „Soški tednik“

čitaj zvesto vsak zavednik!

„Ljudski tednik“, „Kmečki glas“ — ob njiju hitro mine čas.

Mi dela se ne plašimo,

samo lenuhe plašimo.

Z lopato, s koso, z grabljami in s krampom smo pripravljani, da udarniško opravimo,

če se za kaj postavimo.

Pionirji

Opozorilo staršem gluhonemih otrok

Gluhonemnica za Slovensko Primorje v Portorožah bo sprejela za prihodnje šolsko leto v prvi razred od 10 do 12 telesno in duševno zdravih gluhonemih otrok v starosti od 6 do 10 let. V višje razrede bo sprejemala tudi otroke, ki so že obiskovali kako gluhonemnico. Vse starše, ki žele poslati svoje otroke v imenovani zavod, prosimo da pošljejo na ravnateljstvo imenovane gluhonemnice takoj prošnjo za sprejem. Prilože naj rojstni list, zdravniško spričeženo, izkaz o premoženjskem stanju ter priporočilo merodajnega ljudskega odbora.

IŠČE SE

Fili Bernard živ. Franca, rojen 3. julija 1928; partizan. Zajet je bil od Nemcev 13. junija 1944 in nato interniran v Buchenwald (Weimar). Zadnjič se je oglasil 14. novembra 1944.

Kdor kaj ve o njem, naj piše: Fili Francu, vas Fili št. 6 pri Anhofem (Gorica).

Jutri, v nedeljo,
25. avgusta, vsi v
Ajdoščino
na Parado dela.

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD - DZZ

PODRUŽNICA

AJDOVŠČINA, Gregorčičeva ul. 32

Sprejema vse vrste zavarovanj (požar, vlom, nezgode, jamstvo, motorna vozila, steklo proti razbitju in druge).

Za informacije in sklepanje zavarovanj se obračajte na naše zastopnike v vseh večjih krajih Slovenskega Primorja ali na našo podružnico.

AVTOBUSNI PROMET

Avtobusno podjetje F. RIBI & Comp.

GORICA - TOLMIN IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 17.— uri, prihod v Tolmin ob 18.30; odhod iz Tolmina ob 6.— uri, prihod v Gorico ob 7.30 zjutraj.

GORICA - ŠMARTNO - DOBROVO IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 13.— uri, prihod v Šmartno ob 14.10; odhod iz Šmartnega ob 14.30, prihod v Gorico ob 15.35; odhod iz Gorice ob 17.30, prihod v Dobrovo ob 18.55; odhod iz Dobrova ob 6.30, prihod v Gorico ob 7.50.

GORICA - TRST IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 7.— in 14.15, prihod v Trst ob 8.25 in 15.15; odhod iz Trsta ob 13.— in 19.— uri, prihod v Gorico ob 14.20 in 20.— uri.

GORICA - VIDEM IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 7.—, 12.15 in 12.45. Odhod iz Vidma ob 8.30, 13.25 in 18.30.

GORICA - GRADIŠKA IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 7.—, 14.—, 16.— in 18.30. Odhod iz Gradiške ob 8.10, 13.—, 18.— in 19.50.

GORICA - PALMANOVA IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 14.— uri; odhod iz Palmanove ob 6.30 uri.

GORICA - FIUMICELLO - GRADEŽ IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 14.— uri; odhod iz Gradeža ob 6.30 uri.

GORICA - RONKE - GRADEŽ IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 7.— uri, odhod iz Gradeža ob 19.— uri (Vozi vsak dan vključno nedeljo).

GORICA - TRŽIČ IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 6.45 (samo za delavce), ob 13.— in 16.— uri; odhod iz Tržiča ob 8.—, 12.30 in 17.25 (samo za delavce).

GORICA - KRMIN IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 12.45 in 16.—; odhod iz Krmina ob 9.16 in 13.58.

GORICA - BOLOGNA IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 5.30 (ob torkih in petkih). Odhod iz Bologne ob 8.30 (ob sredah in sobotah).

GORICA - MILAN IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 6.— uri (ob četrkih in nedeljah), odhod iz Milana ob 7.— (ob torkih in sobotah).

GORICA - RIM IN NAZAJ

Odhod iz Gorice ob 5.30 (ob sredah). Odhod iz Rima ob 3.— uri (ob sobotah).

Avtobusno podjetje Glinesini:

PROGA TRST - GORICA - BOVEC

Odhod iz Trsta (iz postaje avtobusov) proti Bovecu ob 6.30. Prihod v Gorico (via Donizetti) ob 7.30. Prihod v Bovec ob 9.30.

Odhod iz Boveca proti Trstu ob 16.— uri. Prihod v Gorico (Zlati jelen) ob 17.50. Prihod v Trst ob 19.— uri.

BOVEC - GORICA

Odhod iz Boveca ob 6.— uri, prihod v Gorico ob 9.15. Odhod iz Gorice (pri Zlatem jelenu) ob 16.30, prihod v Bovec ob 20.30.

GORICA - SV. LUCIJA OB SOČI

Odhod iz Gorice (pri Zlatem jelenu) ob 6.— in 12.45. Prihod v Sv. Lucijo ob 7.10 in 13.55. Odhod iz Sv. Lucije ob 7.30 in 15.— uri. Prihod v Gorico ob 8.40 in 16.10.

(Avtobusi ne vozijo ob nedeljah).

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN — Urednik: J. KRISTIЈAN BAVDAŽ — Za list odgovarja: ALOJZ BUDIN — Uredništvo in uprava: GORICA, „Ljudski dom“ pritličje — Izdaja lista je odobrena od A. I. S. Tisk KATOLIŠKE TISKARNE v Gorici — Najemnik: „Primorski dnevnik“